

[Hagbart Berg.]

der, som alle ved, et meget begrænset Antal Overlærerstillinger, og de Folk, der gaar ind i denne Gerning, ved, at de har ganske minimal Udsigt til at blive Overlærere, altsaa til at avancere.

Men det, der er det afgørende, ogsaa i Forbindelse med den Sag, vi her behandler, er, under hvilke Forventninger de paagældende er gaaet ind i Staten, hvilke Muligheder for Avancement der var den Gang. Det, der har foranlediget dette Lovforslags Fremkomst, er jo, at de Forventninger, som de paagældende havde, da de indtraadte i disse Etater, i ikke ringe Grad er blevet skuffet. Det ærede Medlem Hr. Friis-Skotte sagde jo, ikke uden et Anstrøg af Spot, at den nuværende Regering havde udstedt en Veksel paa 6 Maaneder til Tjenestemændene, og nu stod den overfor at skulle indfri denne Veksel. Det kan jo siges, og vi kan ogsaa se, hvad denne Veksel vil koste. Men jeg tør paa-staa, at hvis en socialdemokratisk Regering skulde til at indfri den Veksel, som det ærede Medlem Hr. Friis-Skotte for nogle Maaneder siden udstedte om, at alle Bundklasser skulde have samme Ret til Avancement, saa vilde det blive mange Gange dyrere. Jeg ved ikke, hvornaar det sker, men det sker vel før eller senere — det ske sent —, at vi atter faar et socialdemokratisk Ministerium, og vi ved heller ikke, om det bliver det ærede Medlem Hr. Friis-Skotte eller muligvis et Medlem af det andet høje Ting, der kommer til at indfri denne socialdemokratiske Veksel, men jeg tror, som sagt, man fra den Side vil være mere ilde faren ved at skulle indløse denne Forpligtelse, end den nuværende Regering er ved at skulle indløse det, der blev lovet ved Slutningen af forrige Samling. Det er af Betydning, om ikke juridisk saa moralsk, om et Menneske gaar ind i et Arbejde, paatager sig en Livsgering under bestemte givne Forhold, under visse Forudsætninger, og disse Forudsætninger saa brister, uden at den paagældende selv er Skyld deri. Hvis en Styrelse fører en forfejlet Personalepolitik, saaledes som det sikkert skete i alt Fald for Postvæsenets Vedkommende i Tiden omkring Aarhundredskiftet, eller hvis Rigsdagen vedtager Lovforanstaltninger, der forrykker Arbejdsforholdene — jeg kan saaledes nævne Loven om Sammenslutningen af Post- og Telegrafvæsenet —, kan der opstaa Forhold, som de paagældende Tjenestemænd ikke har nogen Indflydelse paa, og som bl. a. kan forringe Avance-

mentet betydeligt, og under saadanne Omstændigheder mener jeg, der er Grund til at overveje, om der ikke bør ske visse Ændringer, gennemføres visse Foranstaltninger for at raade Bod paa det skete. Naturligvis kan Udviklingen rent finansielt blive saadan, at det økonomisk kan være uoverkommeligt at træffe saadanne Foranstaltninger, som jeg her har antydnet, men naar man for meget beskedne Ofre kan gennemføre Foranstaltninger, der i nogen Grad raader Bod paa den Avancementsmisère, vi har indenfor Civiletaterne, mener jeg, der er god Grund til at gøre det.

Jeg vil altsaa slaa fast, at der er visse almindelige Synspunkter med Hensyn til Avancement, som vi alle kan dele, at det ærede Medlem Hr. Friis-Skotte er gaaet for vidt, gaaet videre, end han selv vil kunne fastholde, naar han kræver, at alle Bundklasser skal have samme Adgang til Avancement. Men ud fra disse almindelige Synspunkter vil jeg gerne se lidt paa det specielle Forhold, vi drøfter her, om indenfor Civiletaterne Funktionærklasserne — som det ærede Medlem antydede — i højere Grad end Embedsklasserne kan sige, at de er blevet skuffet over Avancementsvilkaarene, over Mulighederne for Fremmelse. Jeg mener, det vil være naturligt i denne Forbindelse at pege paa Forholdene, som de var omkring Aarhundredskiftet, paa det Tidspunkt, da de indtraadte i Statens Tjeneste, som nu er i den Alder, hvor der kan være Tale om, at de kan nære Skuffelse med Hensyn til Avancementsmulighederne.

Tager jeg f. Eks. Toldvæsenet, saa var der i Aaret 1900 i Funktionær-, i Bundklasserne, 270, medens der kun var 2 Avancementsstillinger, nemlig 2 Stillinger som Pakhusformænd; der var altsaa en Avancementsprocent af knap 1. I 1914 var der 328 Bundstillinger og 84 Avancementspladser; man var efter Lønningsloven af 1908 altsaa naaet op til 26 pCt. Avancementsstillinger. Og i Øjeblikket er Forholdet det, at der er 348 i Bundklasserne, medens vi har 231 Avancementspladser — Overtoldbetjente af 1ste og 2den Grad, Skibsførere, Vagtmestre o. s. v. —, altsaa 66 pCt. Avancementspladser. Alt i alt altsaa en Stigning med Hensyn til Avancementspladser for Funktionærklassen i det Tidsrum, jeg her har nævnt, fra Aarhundredskiftet til nu, fra 1 pCt. til 66 pCt. For Assistentklassens Vedkommende er Forholdet det, at der i Øjeblikket findes 200 gamle Assistentter med over 25 Aars Tjeneste i Toldetaten, medens der i Etatens Funktionær-